

Η Πανήγυρις της Ιεράς Μονής Αγίας Θεοδώρας της Μυροβλύτισσας στη Θεσσαλονίκη

/ [Ιερές Μονές](#)

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάσθηκε η μνήμη της αγίας Θεοδώρας της εν Θεσσαλονίκη, στην ομώνυμη ανδρώα Ιερά Μονή, η οποία βρίσκεται στο κέντρο της πόλης.

Την παραμονή της εορτής 2 Αυγούστου, τελέσθηκε ο Πανηγυρικός Εσπερινός κατά τον οποίο, τον θείο λόγο, κήρυξε ο Πρωτοσύγκελλος της Μητροπόλεως, π. Ιάκωβος Αθανασίου.

Την κυριώνυμο ημέρα, Κυριακή 3 Αυγούστου (Η΄ Ματθαίου), τελέσθηκε ο Όρθρος και το Πανηγυρικό Ιερατικό Συλλείτουργο, προεξάρχοντος του Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής, π. Βαρνάβα Γιάγκου, συμπροσευχομένου στο Ιερό Βήμα, του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βελεστίνου κ. Δαμασκηνού.

Τον θείο λόγο, κήρυξε ο π. Νικόλαος Λουδοβίκος.

Προ της απολύσεως, ο καθηγούμενος της Ιεράς Μονής, αφού ευχαρίστησε τον Σεβασμιώτατο για την παρουσία του στην Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, μετέφερε σε όλο το εκκλησίασμα, τις πατρικές ευχές και ευλογίες του Ποιμενάρχου μας, Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Φιλοθέου.

Καθ' όλη την διάρκεια των Ιερών Ακολουθιών, πλήθος κόσμου, προσήλθαν στην Ιερά Μονή, για να προσευχηθούν και να τιμήσουν την μνήμη της μεγάλης Αγίας της Τοπικής Εκκλησίας.

Η Ιερά Μονή της αγίας Θεοδώρας, βρίσκεται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης επί της οδού Ερμού 34 και αποτελεί πνευματικό καταφύγιο για κάθε ευλαβή προσκυνητή.

Λίγα λόγια για την Ιερά Μονή

Η ύπαρξη της μονής του αγίου Στεφάνου γίνεται γνωστή σ' εμάς από τον Βίο της αγίας Θεοδώρας, ο οποίος αποτελεί και την αποκλειστική πηγή που μνημονεύει την μονή μ' αυτό το όνομα. Αργότερα μνημονεύεται ως μονή της αγίας Θεοδώρας λόγω της μεγάλης έκτασης της τιμής της αγίας που μόνασε εκεί, αγίασε και

ανέδειξε μετά την κοίμησή της την Μονή σε σπουδαίο ιερό Προσκυνηματικό χώρο εξαιτίας των πολλών θαυμάτων της.

Η αγία προσφεύγει στην μονή του αγίου Στεφάνου σε ηλικία 25 ετών και κείρεται μοναχή προσφέροντας συγχρόνως ολόκληρη την περιουσία της στην μονή.

Οι χώροι της μονής, που μαρτυρούνται ρητά και κατ' επανάληψη στο κείμενο του Βίου και της Διηγήσεως είναι το παρεκκλήσιο της Υπεραγίας Θεοτόκου στο μέσον της δεξιάς στοάς του ναού, όπου τοποθετήθηκε το λείψανο της αγίας κατά την μετακομιδή του, το κοινοτάφιο των αδελφών της μονής εντός του καθολικού, η τράπεζα, το μαγειρείο, τα κελλιά, ο χώρος υφαντουργίας, ο μυλώνας, η αυλή, το βαλανείο, το φρέαρ και το θυρωρείο, μέσω του οποίου εισερχόταν κανείς στον ιερό αυτό χώρο.

Στην ιερά μονή της αγίας Θεοδώρας μόνασαν η αδελφή του Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης αγίου Νείλου Καβάσιλα και η μητέρα του αγίου Νικολάου Καβάσιλα του Χαμαετού. Αυτό το γεγονός δίνει μία ευνόητη εξήγηση για το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του αγίου Νικολάου Καβάσιλα, ο οποίος συνέγραψε εγκώμιο και επίγραμμα για την αγία Θεοδώρα. Εδώ πρέπει να σημειώσουμε πως μεταξύ των υμνολογικών έργων, τα οποία γράφηκαν για την αγία σώζεται και ένας κανόνας “ποίημα Δημητρίου Κανίσκη”. Συγγραφέας του ο γνωστός λόγιος Δημήτριος Κανίσκης Καβάσιλας, δικαιοφύλαξ και μέγας σακελλάριος της ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και σύγχρονος του αγίου Νικολάου Καβάσιλα.

Μία άλλη πληροφορία για την ιστορική πορεία της μονής προέρχεται από το “Οδοιπορικό” του Ρώσου Ιγνατίου του εκ Σμολένσκ κατά την επίσκεψή του στην Θεσσαλονίκη και το Άγιον Όρος το 1405. Το κείμενο του οδοιπορικού έχει ως εξής:

“Ἐν ἔτει 1405 Ἰγνάτιος ὁ Σμολνιάνιν εὐρέθη ἐν Θεσσαλονίκῃ καί προσεκύνησε τὸν ἅγιον Δημήτριον καί τὴν ἁγίαν Θεοδώραν τὴν μυροβλύτιδα καί ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἁγίου Μύρου αὐτῶν...”

Λίγο αργότερα επισκέφθηκε την μονή και ο Ρώσος διάκονος Ζωσιμάς, ο οποίος ἔμεινε ἐκπληκτος ἀπὸ τὴν θέα τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας, γιατί φαινόταν σαν να ζούσε και προσθέτει ὅτι τα ἐνδύματα τοῦ λειψάνου ἦταν διαποτισμένα ἀπὸ το μυρίπνοο ἔλαιο που πήγαζε ἀπ’ αὐτό.

Το 1430 με τὴν ἄλωση τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ Τούρκοι κατατεμάχισαν τὸ ἅγιο λείψανο. Ωστόσο ἡ μονή τῆς ἁγίας Θεοδώρας δὲν δημεύθηκε, οὔτε ἀκολούθησε τὴν τύχη πολλῶν μονῶν και ναῶν τῆς πόλης, οἱ ὁποῖες ἀφού δημεύθηκαν ἀπὸ τὸν Μουράτ Β΄, μετατράπηκαν σε τζαμιά. Μάλιστα κατ’ αὐτὴν τὴν περίοδο μνημονεύεται ἀπὸ πολλοὺς ξένους περιηγητές, διότι ἦταν μία ἀπὸ τις τρεῖς μονές που λειτουργοῦσαν στὴ Θεσσαλονίκη μετὰ τὴν ἄλυσή της, καθὼς, σύμφωνα με ὅσα ἀναφέρει ὁ ἅγιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος, ἡ μονή βρισκόταν ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Μάρας Μπράνκοβιτς, μητριάς τοῦ Μωάμεθ Β΄ τοῦ Πορθητῆ, ἡ ὁποία εἶχε ἀγοράσει τὴ μονή κατὰ τὸ ἔτος 1459. Τὴν ἴδια περίοδο σημειώνει ὁ Θεσσαλονικέας ιερέας Ἰωάννης Θολοΐτης πως ἡ γυναικεῖα ιερὰ μονή τῆς ἁγίας Θεοδώρας ἀριθμοῦσε διακόσιες (200) μοναχές, γεγονός το ὁποῖο μαρτυρεῖ μία σημαντικὴ

άνθηση της μονής. Άλλες πληροφορίες για την μονή και την γύρω συνοικία της αντλούμε από τα φορολογικά κατάστιχα που καταρτίστηκαν το 1906.

Η μονή ονομαζόταν τουρκικά Kizlar Manastir (Μοναστήρι των Κοριτσιών), αν και η τουρκική της ονομασία δεν επικράτησε μεταξύ των χριστιανικών πληθυσμών, οι οποίοι εξακολουθούσαν να την αποκαλούν με το αρχικό της όνομα. Η συνοικία της αποτελούσε μία από τις δώδεκα χριστιανικές συνοικίες της πόλης. Εκτός των άλλων περιελάμβανε ένα σπίτι για τους ιερείς της, ένα σχολείο και ένα κατάστημα που ανήκαν στην μονή, όπως επίσης και ένα παρεκκλήσι στην συνοικία του αγίου Κωνσταντίνου στην πλατεία Ιπποδρομίου.

Το καθολικό της μονής επλήγη καίρια κατά τις δύο πυρκαγιές του 1890 και 1917. Η πυρκαγιά του 1917 κατέστρεψε ολοκληρωτικά το καθολικό της μονής. Το μόνο κτίσμα που διασώθηκε ήταν το κωδωνοστάσιο του ναού, το οποίο κτίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα.

Ο νέος ναός κτίστηκε πλησίον του κατεστραμμένου καθολικού το 1935. Το 1957 ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παντελεήμων ο Α' (Παπαγεωργίου) ανήγειρε την δυτική πτέρυγα της μονής, όπου λειτούργησαν διαδοχικά φοιτητικό οικοτροφείο και Εκκλησιαστική σχολή.

Το 1974 ο Μητροπολίτης Παντελεήμων ο Β' (Χρυσοφάκης) ανασυγκρότησε και περάτωσε τα έργα στην μονή της Αγίας Θεοδώρας, η οποία έκτοτε λειτουργεί ως ανδρώα και αριθμεί 54 πατέρες, αγάμους κληρικούς της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Στη μονή φιλοξενούνται επίσης εκκλησιαστικές αποστολές και αγιορείτες πατέρες και διαμένουν ξένοι ιερείς-φοιτητές του Πανεπιστημίου.

Από το 1981 ιδρύεται στο χώρο της μονής το Κέντρο Αγιολογικών Μελετών της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Η μονή συντηρεί με δικούς της πόρους το οικοτροφείο αρρένων «Ο άγιος Αντώνιος» και προβαίνει σε εκδόσεις βιβλίων. Τέλος, να σημειωθεί πως υπό την κηδεμονία της έχει πέντε (5) μετόχια στο χώρο της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης: 1. το παρεκκλήσιο του αγίου Αντωνίου, στην πλατεία Ιπποδρομίου, 2. το παρεκκλήσιο του αγίου Νικολάου του Τρανού κοντά στην πλατεία Αριστοτέλους, 3. το παρεκκλήσιο του αγίου Παντελεήμονος στην συμβολή των οδών Εγνατία και Ιασωνίδου, 4. το παρεκκλήσιο της Παναγίας της Ελεούσης επί της οδού Τσιμισκή και 5. την εκκλησία του οσίου Δαβίδ, μέρος του παλαιού καθολικού της μονής Λατόμου στην Άνω Πόλη.

Πηγή: Μ. Αρχιμ. Ιωάννου Τασσιά, Ιερά Μονή Αγίας Θεοδώρας Θεσσαλονίκης, εκδ. Ιεράς Μονής Αγίας Θεοδώρας Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2002.